

Europa

VOETBALTOERISME IDEALE VADERENZOONSTEDENTRIP

FC Barcelona populairst

FC Barcelona is onder voetbaltoeristen verreweg de populairste club. Volgens gegevens van VoetbalTravel.nl boekt 58 procent van de klanten een reis naar Barcelona. Sinds de transfer van Robin van Persie staat Manchester United op de tweede plaats (8 procent). Real Madrid, Arsenal en Liverpool staan ook in de top-vijf. Op de site van vi-travel.nl voert Barcelona de top-vijf ook aan, gevolgd door Bayern München, Manchester United, AC Milan en Liverpool.

Ruim de helft van de voetbalreizen wordt gemaakt door vaders en zonen. Op de grote foto vader en zoon Krumm. Met de klok mee: Tipker, Dekker, Cotton, Onkenhout, Herremans, Jonker en Janssen.

Een wedstrijd bezoeken van je favoriete buitenlandse club, plaatsnemen in de dug-out en zelfs doordringen in de kleedkamer. Het kan allemaal en die van Real Madrid is een sensatie.

Door Paul Onkenhout

Op de foto met Ronaldo

Gillend neemt een dertigtal Japanners bezit van de rijen 6 en 7 in vak 107 van het immense stadion Santiago Bernabeu in Madrid. Ze zijn aan de late kant. De wedstrijd in La Liga tussen Real Madrid en Malaga staat op het punt van beginnen.

Het zijn voetbaltoeristen, zoals velen in dit tribunevak. Behalve Spaans en Japans wordt hier vandaag Duits, Russisch, Engels, Arabisch, Frans en Nederlands gesproken. Er zitten veel vaders met zonen, en een paar moeders. Iedereen fotografeert, de Japanners het meest.

De Japanners fotograferen alles. Intussen slaken ze kreten. Ze fotograferen elkaar, het veld, de volle tribunes, de Nederlandse vader met zijn 12-jarige zoon, nog een keer elkaar en, als hij tijdens de wedstrijd in de buurt is, de koning van Real Madrid: de zelfverzekerde Portugees Cristiano Ronaldo.

Wat buitenspel is, lijken ze niet te weten, maar Ronaldo kennen ze. Als hij aan

de bal is, roepen de Japanners zijn naam, devrouwen vooral. Ronaldo is een wereldster.

Het voetbaltoerisme is in opkomst. Voorheen reisden voetballiefhebbers alleen naar het buitenland voor Europa Cup-wedstrijden van hun favoriete club, of voor interlands. Tegenwoordig worden met het grootste gemak wedstrijden van FC Barcelona, Manchester United of Bayern München bezocht, als stedentrip met een meerwaarde.

Goedkope charters, de mondialisering van het voetbal, de opkomst van internet en het besef bij de grote clubs dat aan buitenlandse voetballiefhebbers geld is verdienen, zijn de stuwende krachten van de trend. Ronaldo is steeds dichterbij gekomen - en bijvoorbeeld Messi, Van Persie en Robben ook.

VoetbalTravel.nl is een van de grootste aanbieders op deze nichemarkt. Hoe groot precies, wil directeur Reinier Linthorst Homan (31) niet zeggen. 'De concurrentie kijkt mee.'

Zijn bedrijf biedt reizen aan naar wed-

Voor 14 euro kun je bij Real Madrid op de foto met je favoriete voetballer

strijden in vier landen: Spanje, Italië, Duitsland en Engeland. Vooral dankzij FC Barcelona is Spanje de populairste bestemming, met een reizigersaandeel van 66 procent. Daarna volgen Engeland (24 procent), Italië (6 procent) en Duitsland (4 procent).

Ook opvallend: 54 procent van de voetbalreizen wordt gemaakt door vaders met hun zoon, of zonen, volgens cijfers van VoetbalTravel. Het gaat volgens Linthorst Homan om vaders en zonen van alle leeftijden. 'Ook grootvaders.'

Groepen vormen bijna een kwart (23 procent) van het reizigers totaal, gezinnen 11 procent, koppels 10. 'De basis is dat er een groeiende behoefte bestaat om buitenlandse voetbalwedstrijden te zien.'

Transfers van sterren blijven niet zonder gevolgen. Na de transfer van Robin van Persie van Arsenal naar Manchester United nam het aantal reizen naar Old Trafford met 61 procent toe. Sinds vorig seizoen is Arsenal niet meer de populairste Engelse club, maar Manchester United.

Half in ernst, half serieus zegt Linthorst Homan dat voetballers die een transfer overwegen, er verstandig aan doen om eerst de bereikbaarheid van hun nieuwe club te inspecteren. 'Jeremain Lens bijvoorbeeld ging van PSV naar Dinamo Kiev en is volledig uit beeld. Op een voetbalreis naar Oekraïne zit niemand te wachten.'

Kevin Strootman was verstandiger door zijn carrière te vervolgen bij AS Roma. 'Maar we merken er niet veel van. We boeken wel wat meer reizen naar Rome, maar de belangstelling is nog niet groot.'

Als student bedrijfskunde bedacht en ontwikkelde Linthorst Homan het bedrijf negen jaar geleden op een studentenkamer in Groningen. 'Als voetballer dacht ik er langer over na. Mijn idee was een site waar je alles in één keer kunt boeken, dus niet alleen de kaarten, maar ook de reis en het verblijf.'

Geholpen door een paar programmeurs kreeg de site vorm. Nadat hij was afgestudeerd, in 2009, begon hij personeel aan te nemen en werd het studentenproject een bedrijf.

De zes comfortabelste ...

HOSTELS SLAAPZALEN EN PRIVÉKAMERS

Een hostel, dat is toch iets voor berooide backpackers? Mis. Hostels van nu zijn schoon, comfortabel en angstaanjagend hip.

Door Ynske Boersma

Ook geschikt voor de snobistische glampacker

'Zoals ik destijds startte, kan iedereen het. Je laat een site bouwen en zorgt dat je kaarten voor wedstrijden kunt aanbieden. Maar dan begint het pas echt, dan wordt het ingewikkelder. Een van de volgende stappen is bijvoorbeeld 24 uur bereikbaar zijn.' Inmiddels heeft hij tien mensen in dienst. Ze werken in Amsterdam bij de Munt.

De kaarten voor de wedstrijden worden gekocht bij bedrijven die namens de clubs de buitenlandse markt beheren.

Vooral Zuid-Europese clubs rekenen hoge prijzen. De kaart (categorie I, eerste ring, dus vlak bij het veld) voor de wedstrijd Real Madrid - Malaga kost 110 euro.

Het gemak dient de voetbalreiziger, zo blijkt. Inclusief een ANWB-gidsje over Madrid, een sjaltje en een kaart van de metro worden de reisscheiden ruim op tijd toegestuurd. De vlucht is geboekt, de hotelkamer gereserveerd en bij aankomst in het hotel in Madrid liggen de toegangskaarten klaar.

De wedstrijd is geweldig, of beter gezegd, de sfeer is geweldig, zeker voor wie kijkt met de ogen van de 12-jarige jongen. Dan verdwijnen de vooroordelen (arrogante, zelfingenomen kwast) over Ronaldo, wordt het stadion nog groter dan het al is, smaakt de popcorn beter en worden de Japanners op de tribune nog bezwaarder.

Dan is het plotseling weer fascinerend dat Spanjaarden tijdens voetbalwedstrijden zonnebloempitten eten - en de schilletes uitspugen - en dat de toeschouwers pas tien minuten voor het begin hun plaatsen opzoeken, dat dronkenschap in stadions niet voorkomt en gedroegde jongeren evenmin en dat er relatief veel oudere echtparen aanwezig zijn.

Supporters van Malaga zitten, hoewel ze met hun blauw-witte shirts of sjals duidelijk herkenbaar zijn, zonder problemen tussen de supporters van Real Madrid. Ook dat zou een reden kunnen zijn om wedstrijden in Spanje (of Italië) te bezoeken: agressiviteit wordt alleen op het veld getoond. Het is voetbal, in een stadion, maar het is ander voetbal, in een andere wereld.

Tegelijkertijd is het een cliché. Volgens het onderzoekje van VoetbalTravel volgen bijna alle voetbalreizigers in grote lijnen hetzelfde programma. Ze bezoeken de lokale 'highlights' (84 procent, gedaan), maken een stadiontour inclusief een bezoek aan het clubmuseum (53 procent, gedaan), kijken rond in de fanshop (67 procent, gedaan) en drinken wat in een supporterscafé (15 procent, gedaan). Een gemiddelde reis duurt drie dagen.

Real Madrid neemt de voetbalreizigers serieus - 60k vanwege het financiële gewin. De stadiontour kost 13 euro voor de zoon en 19 euro voor de vader. Voor een foto van de zoon met Ronaldo (niet de echte, maar een projectie) en een foto van vader en zoon met de Champions League-beker wordt twee maal 14 euro gerekend.

Zelfs voor doorgewinterde voetbalreizigers is de stadiontour de moeite waard. Real Madrid schept er een genoeien in zich uitgebreid te laten bewonderen.

Halte 1 is de derde ring van het stadion, vijftig meter boven het veld. Halte 2 is de 'Zaal van de beste club uit de geschiedenis', waar de sterren uit het verleden worden geëerd en op grote touchscreens de ontelbare sportieve hoogpunten te zien zijn. De muziek: *Nessus Dorma* van Luciano Pavarotti. Ook dat is Real Madrid.

Via de zaal Alfredo di Stefano en de tro-

REIZEN MET WEDSTRIJD- EN ZITPLAATSGARANTIE

Voetbalreizen zijn te boeken bij een dozijn bureaus van verschillende omvang. VoetbalTravel.nl verzorgt volgens directeur Reinier Linthorst Homan een 'paar duizend' reizen per jaar. Sinds de zomer bestaan er ook 'vestigingen' in Duitsland en Zweden, naast die in Engeland en Denemarken.

De meeste bureaus zijn de afgelopen tien jaar begonnen met het aanbieden van reizen naar voetbalwedstrijden. De oudste is het aan het weekblad *Voetbal International* geleide *vi-travel.nl* dat al achttien jaar actief is.

Ander bureaus zijn sportstadion.nl en forzavoetbalreizen.nl. Sommige bedrijven bieden ook reizen aan naar wedstrijden in de Champions League of Europa League.

VoetbalTravel en vi-travel zijn aangesloten bij de Stichting Garantiefonds Reisgeelden (SGR). VoetbalTravel en Forzavoetbalreizen bieden 'match protect-garantie', wat betekent dat de klant ook bij een verandering van het tijdstip de wedstrijd kan bijwonen. 'Zitplaatsgarantie' (twee of drie mensen zitten gegarandeerd naast elkaar) is een andere toezegging. De prijzen voor een reis variëren en worden beïnvloed door de vliegkosten. De prijs van bijvoorbeeld AC Milan - AS Roma op 16 december is zo'n 250 euro. Daarbij inbegrepen zijn de vlucht, de toegangskaart en één overnachting. Een arrangement voor Barcelona - Villarreal op 14 december kost rond de 300 euro.

feenkamer voert de tour naar de residentiële loge en het hoogtepunt: de kleedkamers en de dug-outs. De kleedkamer van Real Madrid is niet minder dan sensationeel.

Het bad, de twaalf douches, de grootte (denk aan het oppervlak van een gemiddelde Nederlandse voetbalkantene) en, vooral, de kasten van de spelers, allemaal voorzien van een grote foto: het is een droom van een kleedkamer, een ontzagwekkende ruimte waar de spanning permanent is.

Daarna kun je even op de plek in de dug-out gaan zitten waar Gareth Bale tijdens thuiswedstrijden wacht totdat hij mag invallen. Voor Bale betaalde Real Madrid afgelopen zomer 100 miljoen aan Tottenham Hotspur.

Bale brengt de meeste tijd door in de dug-out, zittend op een stoel met een logo van Real Madrid. De stoel is volgens de Nederlandse jongen net zo comfortabel als de andere elf. Het blijkt te kloppen. In de dug-out van Real Madrid staan heerlijke stoelen.

1 Kex Hostel, Reykjavik

Koekjes, betekent het IJslandse woord *kex*. Deze oude koekjesfabriek aan de raif van Reykjavik zou eigenlijk dienstdoen als decor voor een misdaadfilm, maar daar dachten de vrienden van de regisseur anders over. Ze besloten het desolate gebouw om te toveren tot hun gedroomde 'social hangout', voor zowel eilanders als bezoekers van het vasteland. Trefwoorden: industrieel, retro, en oh ja, eclectisch. Het resultaat? Een plek waar je als rugzaktoerist niet alleen verantwoord slaapt (in de comfortabele *dorms* of de nog comfortabeler tweepersoonskamers) maar ook een burger van IJslandse koe eet in de bijbehorende gastrotub, IJslandse bieren drinkt op het verwarmde terras, je uitleeft in de gym annex concertzaal en tot slot je baard laat trimmen door de huisbarber. De prijzen zijn vriendelijk: een dormbed kost €19, een tweepersoonskamer €80. kexhostel.is

2 Plus Hostels in Rome, Florence, Praag en Berlijn

De 'luxury hostels' van Plus zijn niet een klein beetje chic; ze zijn zelfs voor de meest snobistische glampacker rondt decaden. Denk aan een in-door zwembad (of twee), gratis yoga-sessies, een onbeperkt ontbijtbuffet waar je nu eens niet spaartaans vroeg je bed voor uit hoeft te komen, en suite badkamers (zoel in *privates* als in *dorms*) met immer fluffy handdoeken en voor de meisjes een 'wellness welkomstpakket' om in stijl de inpanidige cocktailbar te kunnen betreden. Wie zich nu vraagt waarom Plus zichzelf nog 'hostel' noemt? Wel, de prijzen zijn zelfs voor de allerarmste rugzaktoerist schappelijk. Voor €10 heb je al een dormbed in Berlijn, voor €16 slaap je in Florence. Ook de met pool- en tafelfootbaltafels geoutilleerde *common rooms* zijn alleszins hostelwaardig. Gelukkig maar. plushostels.com

3 #Bunk Hostels, Istanbul

#Bunk (met hekje dus) noemt zichzelf de eerste 'designhostelketen' van Istanbul en wel, die eer is ze gegund. Weliswaar is er met één vestiging nog niet echt sprake van een keten (de tweede opent in januari), maar design is dit hostel in de hippe wijk Beyoglu zeker. Het interieur is een geslaagde combinatie van minimalistisch, retro en Turkse kitsch, met spierwitte slaapkamers, marmeren badkamers, moskeeginspireerde plafonds en de onvermijdelijke bijzettafels van sloophout. De faciliteiten zijn die van een hotel, met uitgebreid ontbijt, een bar én een dakterras met jacuzzi; de prijzen (beginning bij €19 voor een bed in een vierpersoonskamer en €60 voor een tweepersoons), die van een hostel. bunkhostels.com

Casa Gracia Hostel, Barcelona

4 Casa Gracia Hostel, Barcelona

Kunstminnende rugzaktoeristen, opgelet. Casa Gracia is misschien wel het meest arty hostel van het hele lijstje. De muren van deze pas gerenoveerde villa aan de Paseo de Gracia zijn volgehangen met popart-schilderijen, de met glimmende chesterfields ingerichte gemeenschappelijke huiskamer doet tevens dienst als expositieruimte. Zelfs

de *dorms* zijn *stylish*, met bedden die in de lucht lijken te zweven en futuristisch ogend behang. Voor wie de dorm is ontgroeid zijn er tweepersoonskamers én een heuse suite met jacuzzi. Je slaapt er vanaf €17, inclusief een hotelwaardig ontbijt. casagraclabcn.com

5 Caveland, Santorini

Caveland is een vreemde eend in deze bijt van boetiekhostels. Dit 18de eeuwse grottencomplex in een dorpje op het Griekse eiland Santorini was eens een wijnmakerij, tot een Griek met een liefde voor tennis de zaak transformeerde tot een vakantieresort. Inmiddels is de Griek met pensioen, en heeft de jongere generatie het complex omgetoverd tot een hostel voor backpackende eilandbezoekers. Toegegeven, een groot klinkt tamelijk spaartaans, maar de twee tennisbanen (erfenis van de Griek), het zwembad, het uitzicht op zee en het gratis ontbijt maken veel goed. Een bed op de slaappaal kost zo'n 15 euro, voor de beter gedeelde rugzaktoerist zijn er privékamers en een compleet appartement. cave-land.com

6 Cocomama, Amsterdam

Tegen de 200 euro kostte het in de glorie-dagen van 'herenclub' Princess aan het Westeinde voor een uurtje plezier in een schaars verlichte peeskamer. Nu slaap je er al vanaf 26 euro, weliswaar zonder complementaire lichtekooi maar niettemin op stand, in wat het midden houdt tussen een hotel en een hostel. De peeskamers van voorheen zijn verbouwd tot moderne slaappalen (voor twee tot zes personen), alle met en suite badkamer. Twee zijn in rosse sfeer gehouden, de rest kreeg een Hollands thema. Vrienden maak je in het souterrain en de tuin, en op dinsdag koken de Limburgse eigenaressen spaghetti in de gemeenschappelijke keuken. Gezelligheid alom. cocomama.nl

HERHAALDE OPROEP SCHRIJF- EN FOTOWEDSTRIJD

De Volkskrant is benieuwd naar uw vakantiefoto's en naar uw reisbelevissen. Stuur uw interessantste foto op van een recente reis; een fotoserie is nog beter. Of schrijf een reisverhaal van maximaal 500 woorden over een ontmoeting op reis. **De beste beelden en artikelen worden in december gepubliceerd in het reiskatern.** De winnaars gaan samen op stap om een reisreportage te maken voor de *Volkskrant*. In het reiskatern van 19 oktober publiceren wij tips en spelregels. Er zijn al honderden inzendingen binnen op reizen@volkskrant.nl. Maar we ontvangen er graag nog meer. Een deskundige jury buigt zich over uw producties. **Inzenden voor 18 november.** U deelt het auteursrecht met de *Volkskrant*. volkskrant.nl/schrijfwedstrijd
Foto Morris Beerman